

Universitätsbibliothek Paderborn

Cvrsvs Theologici ...

Ea Brevitate Conscriptus, Qvam Tot Tantarvmqve Rervm Amplitudo Et
Varietas Patitvr ...

Quas Prima Pars Et Prima Secundæ Divi Thomæ Complectvntvr -
Qvæstiones Insvper Ad Mores & praxim spectantes, quæ peculiarem cum
Scholasticis habent connexionem, declarantur

Carleton, Thomas Compton

Leodii, 1659

Sect. V. Vlteriùs declaratur quomodo actus imperatus bonitatem aut
malitiam sumere possit ab imperante.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13718

& ratio est, quia si habeat quis principia omnia actus supernaturalis, cur non poterit illum elicere. Quod verò opponunt aliqui Sanctum Augustinum contrarium opinari, dum aliquando ait nunquam accidere, ut aliquis verè fiat Christianus ex motivis vanis; hoc inquam non obstat, solum enim ait, id ut plurimum non contingere, ut patet ex loco paulò ante allato, ubi expressè id subinde evenire asserit. Vel fortè dici posset Sanctum Augustinum non omnem conversionem ad Christianam fidem negare fieri posse ex motivis vanis, sed solum prout disponit ad charitatem & veram iustitiam.

Mens hæc in parte S. Augustini.

V. Positne actus dilectionis Dei super omnia vitari.

Dixi saltem si dilectionem Dei excipias; actus enim dilectionis Dei super omnia non potest vitari, præcipuè mortaliter, cum impossibile sit ut simul quis habeat efficacem voluntatem Deum in nullo omninò graviter offendendi, quod importat actus dilectionis Dei super omnia, & tamen simul velit aliquid, quod ei graviter displiceat. Imò si eòusque perveniat actus dilectionis, atque ita sit super omnia, ut affectum etiam ad levem offensam excludat, non poterit actus ille vitari, vel venialiter; uterque siquidem ex his actibus sibi contradiceret, si vitaretur primus mortaliter, secundus etiam venialiter. Si verò actus dilectionis non sit ad eò perfectus poterit vitari, ut cum S. Thoma q. 2. de malo art. 4. ad secundum docet Sotus lib. 1. de naturâ & gratiâ cap. 22. Salas hic d. 3. lect. 12. & multi ex recentioribus, ut si quis exercere vellet actum amoris Dei, quando impediret opus quod habet obligationem aliquam faciendi, vel cum nocumento valetudinis, &c. juxta dicta superius.

Aliguis actus amoris Dei potest vitari venialiter.

SECTIO QUINTA.

Uterius declaratur quomodo actus imperatus bonitatem aut malitiam sumere possit ab imperante.

I. Obj. Sequi confessionem Sacramentalem frequenter, in personis etiâ devotis esse invalidam.

OBIECTIS: Si possit actus internus voluntatis imperatus vitari ab imperante, sequitur si persona aliqua ex motivo venialiter malo, ut ex fine aliquo humano, placendi scilicet confessario accederet ad Sacramentum pœnitentiæ, sequitur inquam, confessionem fore invalidam, & consequenter personam illam peccataram mortaliter, cum dolor, qui est essentialis pars Sacramenti, vitaretur; hoc autem mirum videtur, hujusmodi quippe motivum in personas etiam devotas facillè potest irreperere.

Respondetur primò moraliter loquendo nunquam contingere, ut toto tempore quo examinatur conscientia, dolorem quis excitet ex hoc solum motivo: quod si alium de peccatis habuerit dolorem, sufficit ad valorem & fructum Sacramenti. Excusantur etiam frequenter eiusmodi personæ à peccato ratione ignorantie & inadvertentiæ. Secundò tamen responderi posset, etsi admittatur, ut admittunt plurimi, actum supernaturalem posse vitari extrinsecè, & hoc pacto reddi malum, non sequi si dolor ille procedat ex prædicto motivo, & reddatur venialiter malus, confessionem fore invalidam; cum adhuc dolor ex suppositione maneat supernaturalis, & consequenter pars sufficiens Sacramenti, imò & sufficiens ad fructum eius percipiendum: sicut enim peccatum veniale in ipsâ confessione commissum non impedit valorem nec fructum Sacramenti pœnitentiæ, ita non videtur impedire quod dolor qui est pars illius vitetur, & reddatur venialiter malus: quemadmodum non esset invalidum Sacramentum Baptismi, si Sacerdos baptizaret simoniacè.

II. Resp. hunc casum moraliter loquendo nunquam contingere.

Non omnis actus malus reddit sacramentum pœnitentiæ invalidum.

Potest itaque voluntas, non ineffaciter tantum, sed efficaciter imperare alium actum internum voluntatis, nec mediatè tantum, movendo scilicet intellectum, ut rationes investiget, quibus inducatur paulatim ad tale vel tale objectum amplectendum, sed etiam immediatè, ita ut refragari nequeat voluntas, quo minùs ejusmodi actum eodem & tempore eliciat, quo imperatur.

III. Voluntas non mediatè tantum, sed etiâ immediatè potest imperare sibi.

Licet verò actus ille sit supernaturalis, Deus tamen per auxilium supernaturale ad illum cum omnibus circumstantiis non concurrat, sed merè secundum speciem, ut aiunt, seu prout est tendentia in tale objectum, in hoc autem adhuc nulla continetur malitia. Quod verò scet præcedente obiectebatur, Charitas non agit perperam: Respondetur, quantum est ex se non agere perperam, posse tamen per accidens, & ex abusu nostræ voluntatis, sicut & contingit fidei, dum quis ex malitiâ voluntatis, occasione alicujus actus fidei in desperationem prorumpit, vel odium Dei.

IV. Quo pacto Deus ad hujusmodi actum concurrat.

Hic tandem ad hanc disputationem concludendam observo, etsi quando ex fine malo unus actus imperat alium, aliquid malitiæ in actum imperatum derivetur ab imperante, posse nihilominus interdum actum bonum ab actu malo imperari. Ponamus exempli gratiâ Deum Petro prohibere ne per imperium reflexum, actum misericordiæ erga pauperem eliciat, si Petrus per hujusmodi imperium actum illum misericordiæ eliciat, hic actus est bonus, quia nec in se quidquam habet malitiæ, ut suppono, nec a Deo prohibetur, sed solum prohibetur imperium illud reflexum, ex quo procedit: unde imperium illud est malum, utpote prohibitum, actus verò misericordiæ bonus.

V. Potest interdum actus bonus imperari ab actu malo.

